

Ασκητές μέσα στον κόσμο Γ': Σπυρίδων Μηνέττος, ο κοσμοκαλόγηρος

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιουλίου 22, 2020

Σπυρίδων Μηνέττος[1] γεννήθηκε στο χωριό Γεννάδι Ρόδου στις 12 Δεκεμβρίου 1898, ημέρα έορτης του αγίου Σπυρίδωνος, του οποίου και έλαβε τό όνομα.

Οί γονεΐς του Κωνσταντίνος και Χριστίνα ήταν πτωχοί βιοπαλαιστές, αλλά πολύ εύσεβεΐς. Ανέθρεψαν τόν πρωτότοκο Σπύρο και τά μικρότερα αδέλφια του Μανώλη, Μηνά, Εΐρήνη, Έλευθερία και Ίωάννη χριστιανικά και μέ πολλή αγάπη.

Φοΐτησε στό Δημοτικό σχολείο του χωριουΐ. Οί γονεΐς του έκκλησιάζονταν τακτικά και ό μικρός Σπύρος υπεραγαπούσε τήν Έκκλησία, τήν όποία έβλεπε σαν δεύτερο σπίτι του.

Από μικρό παιδί στεκόταν όρθιος σέ όλη τήν διάρκεια τής θείας Λειτουργΐας και, όπως έλεγε ή μητέρα του, καταλάβαινε τούς Ψαλμούς, χωρίς νά έχη διδαχθειΐ από κανέναν. Συχνά έπαναλάμβανε τά λόγια του ψάλτη ή του ιερέα.

Ή ΐδια ή μητέρα του Χριστίνα, διηγήθηκε τό έξής περιστατικό: «Βρισκόμασταν στήν Έκκλησία του Αγίου Ίωάννου του Θεολόγου στό Γεννάδι. Παρακολουθούσαμε σκυφτοΐ τόν ιερέα πού στήν μεγάλη ΐσοδο κρατούσε τά θεΐα Δώρα και κατευθυνόταν προς τό Ίερό. Σήκωσε τό κεφάλι του ό πεντάχρονος τότε Σπύρος και ανεφώνησε: “Μαμά, ΐνα άσπρο περιστέρι κάθεται πάνω στό Δισκοπότηρο!”. Κοΐταξα και δέν ΐδα τίποτε! Τρόμαξα! “Τΐ βλέπει τό παιδί;”, άναρωτήθηκα. Ό μικρός Σπύρος τό κοΐταζε συνεπαρμένος μέχρι πού ό ιερέας μπήκε στό Ίερό. “Σκύψε, τουΐ λέω, μήν κοιτάς!”. Ήσκυψε τό κεφάλι ό Σπύρος έπιμένοντας. “Μά τό ΐδα, μαμά! Ήταν ΐνα άσπρο περιστέρι και καθόταν επάνω στό Δισκοπότηρο!”. Αΐτή τήν ΐμπειρία δέν τήν ΐεχασε

ποτέ, αλλά και ποτέ δέν ήθελε νά τήν συζητήση.

Στήν ηλικία τῶν 10–12 ἐτῶν δέν ἦταν σάν τά ἄλλα παιδιά. Τά τραγούδια καί οἱ χαρές δέν τόν τραβοῦσαν. Διάβαζε τήν Ἁγία Γραφή, τό Ψαλτήρι, τούς βίους τῶν Ἁγίων, διάφορες προσευχές καί ἔμαθε πάρα πολλά ἀπό μνήμης. Ἦταν πολύ σοβαρός γιά τήν ηλικία του, πολύ ἀπόμακρος, χαμένος στούς δικούς του λογισμούς.

Μιλοῦσε στήν μητέρα του γιά τήν ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου καί τῆς ἔλεγε: «Κοίταξε ὅλα αὐτά γύρω μας, οἱ ὀμορφιές τοῦ κόσμου, τά χρήματα, τά χρυσά, τά ὠραῖα φαγητά, ὅλες οἱ ἐπίγειες χαρές, εἶναι μάταια! Μόνον ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἀληθινός καί ἡ ἄλλη ζωή, ἡ ἀτέλειωτη!».

Μιλοῦσε γιά τήν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καί ἡ μητέρα του δάκρυζε. Ἦξερε πώς ὁ Σπῦρος της ἀνῆκε στόν Θεό! Καί ὁ Σπῦρος τό ἀπέδειξε! Μεγαλώνοντας ἤθελε νά ἀκολουθήση τόν μοναχικό βίο, ἐκπληρώνοντας ἔτσι τόν διακαῆ του πόθο νά ὑπηρετήση τόν Χριστό!

Ἀπό πολύ μικρός ἔπρεπε νά ἐργαστῆ μαζί μέ τόν πατέρα του, πού ἦταν μπογιατζῆς καί ἔβαφε ἀνδρικά ροῦχα. Στά δώδεκά του χρόνια εἶχε μάθει τήν τέχνη καί μαζί μέ τόν πατέρα του, κουβαλοῦσαν μέ τό γαῖδουράκι τους τίς παραγγελίες τῶν πελατῶν στά γύρω δέκα περίπου χωριά τῆς νότιας Ρόδου. Τότε οἱ ἄνδρες φοροῦσαν μαῦρα πουκάμισα χωρίς γιακᾶ καί μαῦρα παντελόνια (βράκες) ὡς τά γόνατα. Ἀγόγγυστα δούλευε σκληρά κάθε μέρα μέ τήν προσευχή στά χεῖλη. Μόλις βράδιαζε ἔτρεχε στόν Ἑσπερινό. Στίς ἑορτές δέν ἐργαζόταν, γιά νά μπορῆ νά ἐκκλησιάζεται καί νά ψάλλη.

Τά χρήματα τῆς δουλειᾶς τους ἦταν πάντα λίγα γιά τήν πολυμελῆ οἰκογένειά τους. Οἱ πτωχοί ἄνθρωποι τούς πλήρωναν τίς περισσότερες φορές μέ εἶδος ἰαχχανικά ἀπό τά χωράφια τους, γάλα, αὐγά, μέλι καί ἄλλα.

Ἐζησε μέ μεγάλη του λύπη καί πόνο τόν θάνατο τῶν δύο δίδυμων νηπίων ἀδελφῶν του Ἐλευθερίου καί Ἰωάννη, πού πέθαναν στήν θανατηφόρα γρίπη τοῦ 1918. Ὅπως μάς διηγιόταν, ὅλο σχεδόν τό χωριό εἶχε ἀρρωστήσει καί πολλοί ἄφησαν τά ἐγκόσμια. Ὁ ἴδιος εἶχε ἀρρωστήσει πολύ ἐλαφρά μέ τήν γρίπη καί ἀνέλαβε νά περιποιῆται τά μέλη τῆς οἰκογένειάς του πού τήν εἶχαν ἀρπάξει ἀρκετά βαριά. Ὅταν μέ τά ἴδια του τά χέρια ἀναγκάστηκε νά σκάψη τούς τάφους τῶν δίδυμων ἀδελφῶν του, πού ὑπεραγαποῦσε καί, πού σέ ηλικία μόλις ἐνάμιση χρονῶν ἔφυγαν γιά τόν Παράδεισο, ἔκλαψε πολύ. Δέν ἔχασε ὅμως τήν πίστη του στόν Θεό.

Ἐπέμεινε τήν Κατοχική πείνα τοῦ Β΄ Παγκοσμίου πολέμου καί ἐπέζησε, ἄν καί πολλοί ἄνθρωποι χάνονταν καθημερινά ἀπό τήν στέρηση. Ἐκεῖνος μάζευε χόρτα ἀπό τά βουνά καί τά χωράφια καί λίγους καρπούς ἀπό τά δέντρα τοῦ κήπου τους, ἀπό τά ἐλάχιστα πού εἶχαν ἀφήσει οἱ ξένοι στρατιῶτες. Ὅλα αὐτά τά μοίραζε στούς

πεινασμένους, πού είχαν αρχίσει νά πρήζονται από τήν ἔλλειψη τροφῆς. Γιά τόν ἑαυτό του κρατοῦσε ἐλάχιστη τροφή ἴσα-ἴσα γιά νά ἀντέξει καί νά μήν πεθάνη.

Καί πάλι ὅμως ἡ πίστη του στόν Θεό ἔμεινε ἀκέραιη καί δυνατή. Μέ ὑπομονή, μέ ἐγκαρτέρηση καί πάντοτε μέ τήν προσευχή στά χεῖλη, περίμενε νά τελειώσῃ «ἡ δοκιμασία τοῦ Θεοῦ», ὅπως τήν ἀποκαλοῦσε.

Ὅταν πέθανε ὁ πατέρας του, ὁ Κωσταντῆς, ὁ Σπῦρος κατάλαβε πώς ἡ τέχνη πού ἔμαθε ἦταν πλέον ἀχρηστή, γιατί οἱ ἄνδρες ἀρχισαν νά φορᾶν στενά παντελόνια, πού δέν τά ἔβαφαν ποτέ. Τότε μετέτρεψε τό βαφεῖο –μπογιατζίδικο– σέ ὑπνοδωμάτιο καί τόπο προσευχῆς. Τώρα ἐργαζόταν σέ ἀγροτικές ἐργασίες τῆς ἀδελφῆς του –μητέρα μας– Εἰρήνης. Ὅταν δέν εἶχε δουλειά στά χωράφια, βοηθοῦσε στό σπίτι. Μᾶς νουθετοῦσε καί δίδασκε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ σέ μᾶς καί στά ξαδέλφια μας, ἄν τύχαινε νά εἴμαστε ὅλοι μαζί. Θυμᾶμαι, πώς μᾶς μιλοῦσε γιά τήν ζωή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἐξηγοῦσε τίς παραβολές Του, τά θαύματά Του, τόν Σταυρικό Του θάνατο καί τήν Ἀνάστασή Του. Μᾶς διηγόταν βίους καί θαύματα Ἁγίων, εἰδικά αὐτῶν πού μαρτύρησαν γιά τόν Χριστό, τούς ὁποίους ὑπεραγαποῦσε.

Στήν μέση ἡλικία του ὁ Σπυρίδων εἶχε μεταβῆ στήν νῆσο Πάτμο, προκειμένου νά μονάσῃ στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ὁσίου Χριστοδούλου. Ἐμεινε ἐντυπωσιασμένος μέ ὅσα εἶδε καί ἔζησε στήν Νῆσο, πού ἐξόριστος ὁ ἀγαπημένος μαθητής, ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ἔγραψε τό θεόπνευστο βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως. «Μυστήριο εἶναι ὁ Θεός», ἔλεγε. «Τά δικά μας γῆινα μάτια δέν μποροῦν νά ἰδοῦν τό μεγαλεῖο Του!».

Ἡ παραμονή του στό νησί τῆς Ἀποκαλύψεως δέν κράτησε πολύ. Βρῆκε τήν ζωή τῶν μοναχῶν σ' ἐκεῖνο τό Μοναστήρι χαλαρή καί ὄχι αὐστηρή, ὅσο ἐκεῖνος ἐπιθυμοῦσε. Γι' αὐτό καί ξαναγύρισε στό ἀγαπημένο του χωριό, τό Γεννάδι.

Κάποτε οἱ συγχωριανοί του τοῦ εἶχαν κάνει προξενεῖο μέ ἕνα καλό κορίτσι νά παντρευτῆ καί νά μήν εἶναι μόνος. Τούς εὐχαρίστησε λέγοντας, πώς αὐτός δέν ἦταν ὁ προορισμός του καί πώς ὁ ἴδιος δέν ἔνοιωθε μόνος, γιατί εἶχε συντροφιά τόν Χριστό καί τήν Παναγία!

Ὁ Σπυρίδων ἦταν πολύ λιτοδίαιτος. Λίγα μαγειρεμένα λαχανικά ἢ ὄσπρια μέ λάδι, ὅταν δέν νήστευε, λίγα φροῦτα ἢ λίγοι ξηροί καρποί τοῦ ἀρκοῦσαν. Νήστευε πάρα πολύ. Ἴσως περισσότερο ἀπό τόν μισό χρόνο. Κάθε ἐβδομάδα Δευτέρα, Τετάρτη καί Παρασκευή ἔτρωγε μόνο τό βράδυ ἕνα κομμάτι ἀντίδωρο καί ἔπινε νερό. Ἐκανε δηλαδή ἐνάτη ἢ καλύτερα ἀσιτία.

Τόν Δεκαπενταύγουστο ἔτρωγε ἀντίδωρο καί ἔπινε νερό τά βράδια καί μόνο τά Σαββατοκύριακα ἔτρωγε λάδι. Νήστευε ἀκόμα στίς γιορτές τῶν μεγάλων Ἁγίων καί τά δύο σαρανταῖα τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ Πάσχα χωρίς λάδι ἢ ἐλιές.

Τήν Μεγάλη Έβδομάδα έκανε τήν πιό αύστηρή νηστεία. Τίς τρεῖς πρώτες ήμέρες έτρωγε τό αντίδωρό του καί τήν Μ. Πέμπτη, Μ. Παρασκευή καί τό Μ. Σάββατο δέν έτρωγε τίποτε καί δέν έπινε ούτε νερό.

Στήν Ανάσταση μεταλάβαινε τών Αχράντων Μυστηρίων καί τό πρόσωπό του έλαμπε μέ ένα παράξενο φώς, πού μάς έκανε νά τόν κοιτᾶμε έκστατικοί. Ανήμερα τήν Ανάσταση έτρωγε ένα μικρό πιᾶτο λαχανικά μέ λάδι καί αργότερα πρός τό βράδυ έτρωγε, κατά τό έθιμο, ένα κόκκινο αυγό καί ένα λαδοκούλουρο.

Νήστευε καί ταυτόχρονα εργαζόταν στά χωράφια ή βοηθοῦσε στό σπίτι. Μία ήμέρα, θυμάμαι, γύρισε από κάποια αγροτική εργασία καί εῖπε στήν μητέρα μου: «Αδελφή, σήμερα ενώ δούλευα, αισθάνθηκα ζαλάδα καί αναγκάστηκα νά σπάσω τήν άσκησή μου πίνοντας νερό από τό πηγάδι. Αυτό τό έπιτρέπει ο Θεός!».

Ή μητέρα μας βλέποντας τήν ύπερβολική άσκηση καί τίς στερήσεις του, στενοχωριόταν για τόν αδελφό της, όταν μάλιστα άρχισε νά γερνάη καί νά μήν βλέπη πολύ καλά. Μέ πολλή πίεση, τοῦ έδωσε τότε ένα δωμάτιο στόν όροφο τοῦ σπιτιοῦ της, για νά κοιμάται καί νά προσεύχεται ήσυχος χωρίς ένοχλήσεις. Οί γονεῖς μας κοιμόταν ακριβώς από κάτω στό ισόγειο. Καί στό νέο του όμως δωμάτιο δέν κοιμόταν πολύ. Στηριζόμενος σέ ένα χοντρό ξύλο, σάν μπαστούνι, προσευχόταν μέχρι τήν αύγή. Κι όταν τίς ώρες εκείνες αποκαμωμένο τόν βύθιζε ο ύπνος, ή μητέρα μας άκουγε μεγάλο θόρυβο στό δωμάτιό του, κάτι σάν σεισμό καί σφύριγμα δυνατοῦ άέρα, ή πόρτα του έτριζε, τά έπιπλα μετακινιόταν πέρα δώθε, ενώ μία αδύναμη φωνή καλοῦσε «βοήθεια!». Έτρεχε καί ανέβαινε στόν όροφο καί μόλις άνοιγε τήν πόρτα όλα ήσύχαζαν. Ο θεῖος στό χαμηλό του κρεβάτι τουρτούριζε από τό κρύο μέσα στήν μέση τοῦ χειμώνα χωρίς σκεπάσματα. Αύτά ήταν πεταμένα στήν άλλη άκρη τοῦωματίου. «Συγγνώμη, αδελφή, πού σέ ξύπνησα. Μέ πειράζει ο δαίμονας, μέ τραντάζει καί μοῦ πετάει τά σκεπάσματα!».

Σπυρίδων Κυριάκος

Αυτό συνέβη αρκετές φορές και μᾶς τό διηγήθηκε ἡ μητέρα μας ἀργότερα, ὅταν πιά ἦμασταν μεγάλα παιδιά. Ἀπό αὐτό φαίνεται ὅτι ὁ Σπυρίδων πολεμοῦσε μέ τόν διάβολο πλέον, ἀφοῦ εἶχε νικήσει τά πάθη του.

Οἱ συγχωριανοί του τόν ἀγαποῦσαν καί τόν σέβονταν. Ὅταν πήγαινε στήν Ἐκκλησία ἢ στήν δουλειά, ὅλοι τους τόν ἔδειχναν μέ τό δάκτυλό τους. «Νά, ὁ ἅγιος Σπῦρος!», ἔλεγαν καί σταματοῦσαν γιά νά τόν χαιρετήσουν. Κι ἐκεῖνος τούς ἀνταπέδιδε τόν χαιρετισμό μέ καλωσύνη, λέγοντάς τους πῶς «Ἅγιος εἶναι μόνο ὁ Θεός. Προσεύχεσθε γιά νά ἔχετε φώτιση!». Ἀρκετοί συγχωριανοί καί συγχωριανές τοῦ ζητοῦσαν τήν συμβουλή του σέ διάφορα θέματα κι ἐκεῖνος μέ καλωσύνη τούς συμβούλευε.

Ὅσο ὁ θεῖος μας γερνοῦσε, χαιρόταν νά μᾶς ἔχη κοντά του καί νά μᾶς κατηχή. «Ἡ νηστεία, μᾶς ἔλεγε, ἐξαϋλώνει τόν ἄνθρωπο, καθαρίζει τό μυαλό ἀπό τίς προσωπικές μας στενοχώριες καί ἐντάσεις καί μᾶς φέρνει κοντά στόν Θεό. Νηστεία καί ἐξομολόγηση πᾶνε μαζί, πρίν λάβωμε τήν θεία Κοινωνία».

Ὁ ἴδιος νήστευε καί ἐξομολογιόταν πολύ τακτικά καί κοινωνοῦσε μέ φόβο Θεοῦ. Πίστευε ὅτι ἡ θεία Κοινωνία εἶναι φάρμακο τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς κάθε Χριστιανοῦ.

Στό πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένη ἡ καλωσύνη, ἡ πραότητα, ἡ θεία Χάρη. Χαιρόμασταν κι ἐμεῖς, ἡ οἰκογένειά του, ἀλλά καί ὅλο τό χωριό νά τόν κοιτᾶμε καί νά τόν ἔχωμε κοντά μας. Πάντα ὑπομονετικός, χωρίς κακίες ἢ ἄλλες ἐξάρσεις. Ἀναρωτιόμασταν, πῶς μπορεῖ νά μήν θυμῶνη ποτέ καί γιά τίποτα!

Μᾶς δίδασκε γιά τήν μεγάλη σημασία τῆς ἀγάπης. «Νά ἀγαπᾶμε ἀλλήλους, εἶπε ὁ Χριστός. Μά πὸ πολύ πρέπει νά ἀγαπᾶμε τοὺς ἐχθροὺς μας! Αὐτό μᾶς μειώνει τόν ἐγωϊσμό, μᾶς κάνει ἀνεκτικούς στόν πλησίον μας καί μᾶς ἀνυψώνει πνευματικά. Τό νά ἀγαπᾶμε μόνο αὐτούς πού μᾶς ἀγαποῦν, εἶναι εὐκολο καί εὐχάριστο. Πρέπει νά ἀγαπᾶμε τά ζῶα, τά δέντρα καί ὅλη τήν κτίση, γιατί εἶναι δημιουργία τοῦ Θεοῦ».

Ἡ μητέρα μας πίστευε πῶς ὁ θεῖος μας Σπῦρος ἔβλεπε θεϊκές ὀπτασίες, ἀλλά δέν ἤθελε νά συζητᾶ γι' αὐτό. Μιλοῦσε συχνά γιά θεῖες ἐμπειρίες Ἁγίων, πού εἶχαν ἀρπαχτῆ καί ὀδηγηθῆ ὡς τόν τρίτο οὐρανό καί εἶδαν πράγματα πού ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δέν μπορεῖ νά συλλάβῃ τήν ὁμορφιά τους. Κάθε φορά πού μιλοῦσε γι' αὐτά, τό πρόσωπό του ἔλαμπε μέ ἕνα παράξενο φῶς. Ὑποψιαζόμασταν ὅτι κι ἐκεῖνος εἶχε δικές του παρόμοιες ἐμπειρίες, ποτέ ὅμως δέν θέλησε νά μᾶς τίς ἀποκαλύψῃ.

«Τί εἶναι Θεός;», τόν ρώτησα μία ἡμέρα. Μέ κοίταξε μέ τό ἤρεμο βλέμμα του καί εἶπε: «Εἶναι τό ἄκτιστο, τό ἀνέσπερο Φῶς, ἡ Ἀγάπη καί ἡ Ἀρμονία τοῦ Σύμπαντος. Παντοδύναμος καί Ἀόρατος. Πανταχοῦ παρών! Χωρίς Ἀρχή καί χωρίς Τέλος! Διάβαζε, παιδί μου, τήν Παλαιά καί τήν Καινή Διαθήκη, τό Ψαλτήρι, τοὺς βίους τῶν Ἁγίων καί τίς Προσευχές καί θά καταλάβῃς!».

Ὅταν εἶχε μερικά κέρματα δέν τά ξόδευε. Τά ἔρριχνε σ' ἕνα κουτί. Ὅταν ὕστερα ἀπό καιρό συγκέντρωνε ἕνα μικρό ποσό, 100–200 δρχ., τά ἔδινε σέ πολύ φτωχές οἰκογένειες, πού γνώριζε πῶς εἶχαν ἀνάγκη.

Μία ἡμέρα μέ φώναξε καί μέ ρώτησε ἂν ἤξερα πῶς βρέθηκε στό τραπέζι τοῦ δωματίου του ἕνα εἶδος βαμβάκι. Τό εἶδα καί ἀπόρησα κι ἐγώ. Ἦταν διαστάσεων 5x5 πόντους περίπου, μέ ἀποτυπωμένη τήν μορφή τῆς Παναγίας, νά κρατᾶ τόν Χριστό στήν ἀγκαλιά της. Ἀκριβῶς ὅπως στίς εἰκόνες τῶν τέμπλων, χωρίς ὅμως χρώματα. Τό βαμβάκι αὐτό ὅταν τό ἄγγιζες ἐλαφρά, διαλυόταν. Τό βάλαμε προσεκτικά σέ ἕνα κουτάκι στό εἰκονοστάσι. Κάπου–κάπου πήγαινα καί τό κοίταζα. Παρέμεινε τό ἴδιο. Κι ἐγώ ἀπέφευγα νά τό ἄγγιξω, γιά νά μήν διαλυθῆ. Λίγο ἀργότερα ἔφυγα γιά τήν Αὐστραλία. Ἐκτοτε δέν ἔμαθα τί ἀπέγινε τό βαμβάκι μέ τό ἀποτύπωμα τῆς Παναγίας μέ τό θεῖο Βρέφος.

Ἐκκλησιαζόταν κάθε φορά πού ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ καλοῦσε σέ Ἑσπερινό ἢ θεία Λειτουργία. Στεκόταν στό ἴδιο θρονί μέσα στό ἀναλόγιο, στά ἀριστερά τοῦ ἀριστεροῦ ψάλτη, ἀκίνητος, ὀλόρθος, ἀπόκοσμος, ἄλλοτε σιγοψάλλοντας καί ἄλλοτε προσευχόμενος. Μιλοῦσε μόνο ὅταν ὁ ψάλτης ζητοῦσε τήν συμβουλή του σέ θέματα τυπικῆς διατάξεως τῶν Ἀκολουθιῶν, πού κατεῖχε ἄριστα.

Ὁ ἀείμνηστος ἱερέας π. Νικόλαος, στό τέλος κάθε θείας Λειτουργίας, ἀντί ἀντιδώρου, τοῦ προσέφερε ἕνα μέρος ἀπό τό πρόσφορο πού ἔβγαζε τίς μερίδες, ἕνα μέρος τοῦ ὁποίου ἔτρωγε ἐντός τοῦ ναοῦ καί τό ὑπόλοιπο τό ἔπαιρνε στό σπίτι καί τό

ἔτρωγε μέ πολλή προσοχή καί σεβασμό.

Μιλοῦσε λίγο καί χαμηλόφωνα. Κι ἡ φωνή του ἔδειχνε συγκατάβαση, εἶχε τόνο φιλικό, πατρικό, συμβουλευτικό.

Ἐχοντάς τον σάν ὑπόδειγμα ἡμουν κι ἐγώ ἀπό μικρός μέσα στήν Ἐκκλησία. Παρακολουθοῦσα ἀνελλιπῶς ὅλους τούς Ἑσπερινούς καί μέ εὐχαριστοῦσε νά τόν ἀκούω νά ψάλλη. Τοῦ ὀφείλω μάλιστα εὐγνωμοσύνη, γιατί ἀπό μικρό μέ εἰσήγαγε στήν ψαλτική τέχνη, μαθαίνοντάς μου τούς ἤχους μέ βάση τά Ἀναστάσιμα Ἀπολυτικά τους.

Ἡ συστηματική μελέτη τῶν θεόπνευστων βιβλίων καί ἡ ψαλτική του ἐνασχόληση τόν ἐξοικείωσαν μέ τήν ἐκκλησιαστική γλῶσσα, τήν ἀκραιφνή καθαρεύουσα, ἔτσι ὥστε νά τήν κατανοῇ παρά τήν ἐλλειπῆ φοίτησή του σέ σχολεῖα.

Ἐνθυμοῦμαι, ὄντας μαθητής τῆς ΣΤ΄ Δημοτικοῦ, πῶς κατάφερε νά ἀντιπαρατεθῆ καί νά ἀποστομῶση ἐλληνικῆς καταγωγῆς χιλιαστή τῆς Αὐστραλίας, πού εἶχε ἔλθει σκόπιμα στό Γεννάδι προκειμένου νά προσηλυτίση καί τόν θεῖο καί ὅλη τήν οἰκογένειά μας. Ἀνέτρεπε μέ πατερική ἐμβριθεία καί δεινότητα τά ἐπιχειρήματα τοῦ χιλιαστή, χωρίς ἐκεῖνος νά μπορῆ νά ἀντιλέξη.

Σέ μία ἄλλη περίπτωση, ἐπιστρέφοντας μαζί ἀπό ἕναν Ἑσπερινό καί συζητώντας, τοῦ εἶπα μία ἐκκλησιαστική ρήση λαυθασμένα. Τήν ἐπόμενη ἡμέρα μοῦ ζήτησε νά τήν ἐπαναλάβω καί μοῦ τήν διόρθωσε, δίνοντας σέ μένα τό γυμνασιόπαιδο ἕνα δυνατό μάθημα ἀρχαιογνωσίας.

Δέν εἶχε τίς ἀνέσεις γιά ἀτομική καθαριότητα καί δέν γνωρίζω ἂν εἶχε λούσει ποτέ τό σῶμα του. Καί ὅμως, ἀνέδιδε ἀγιαστική καθαρότητα καί εὐωδία.

Σέ μία ἐπιστολή του πρὸς τόν ἀδελφό του Μηνᾶ, μέ ἡμερομηνία 10 Μαρτίου 1931, ὅπου ἀφηγεῖται τόν θάνατο τοῦ πατέρα τους, τοῦ γράφει: «Ὁ πατέρας, Μηνᾶ, ἦταν εὐσπλαχνος στούς πτωχοῦς, στούς ξένους καί ἡμεῖς πρέπει γιά τήν ψυχήν του νά δίνωμεν στούς πτωχοῦς, διότι αὐτό χρειάζεται τώρα ὁ πατέρας καί νά τόν μνημονεύωμεν. Λοιπόν, ἀγαπητέ ἀδελφέ, ἄς ἔχωμεν ὑπομονήν καί ἄς δεώμαστε τόν Θεόν νά ἀναπαύση τήν ψυχήν του εἰς τόπον ἀνέσε- ως...».

Σέ παρόμοια ἐπιστολή, ὅπου ἀναγγέλλει τόν θάνατον τῆς μητέρας του Χριστίνας στίς 23 Ἰουνίου 1953, γράφει: «Ἀπέθανεν, Μηνᾶ, ἔτσι ἡσυχά-ἡσυχά. Ὅσοι ἦρθαν καί εἶδαν τό λείψανον ἐθαύμαζον τήν εὐμορφίαν πού εἶχε τό πρόσωπόν της καί ὅλον τό σῶμα της καί τό ἐδιηγοῦντο. Ἦταν ὡσάν λαμπρόν, φωτεινόν. Ὅλοι λέγουν πῶς ἦτον καλή γυναῖκα, δέν ἐμάλωνε μέ κανέναν, δέν ἔκαμεν τίποτες κακά. Εἶχεν εἰς τήν ζώην της ἀκούσει ἀπό τό στόμα μου πολλά διηγήματα θρησκευτικά καί εἶχε πάντα τόν

Θεῖον φόβον εἰς τὴν καρδίαν της. Δέν κλαίω, Μηνᾶ, τόσον τόν θάνατόν της, ὅσον κλαίω τούς πόνους της πού ἐτράβηξε μέχρι θανάτου...».

Ὁ ἀείμνηστός μου θεῖος σ' ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ του ὑπῆρξε ὁ κοσμοκαλόγηρος τῆς νηστείας, τῆς προσευχῆς, τῆς πραότητος, τῆς ταπεινώσης, τῆς ἐλεημοσύνης. Μία ζωὴ ὀσιακὴ, ἀγιαστικὴ, μέ τόν Χριστό καί γιά τόν Χριστό!

Ὁ Σπυρίδων δέν εἶχε σοβαρές ἀρρώστειες στήν ζωὴ του. Μόνο στήν ἡλικία τῶν 76 χρόνων ἔπαθε κάτι σάν γεροντικὴ ἄνοια, ὅμως γιά λίγο καιρό, γιατί γρήγορα ἤρθε τὸ τέλος.

Ἡ μητέρα μου τοῦ ἔδινε λίγη σούπα, νερό ἢ γάλα. Τὴν κοιτοῦσε, τὴν γνώριζε καί τῆς ἔλεγε: «Σέ ἔστειλε ὁ Θεός νά μέ προσέχης τώρα πού εἶμαι ἀνήμπορος! Εἶσαι καλή, Εἰρήνη, θά πᾶς στόν Παράδεισο!».

Δύο ἐβδομάδες πρὶν κοιμηθῆ, ἔπεσε σέ κῶμα, χωρίς νά ἔχη πάθει ἐγκεφαλικό ἐπεισόδιο. Τό μάθαμε κι ἐγώ κι ἡ ἀδελφὴ μου Χριστίνα πού ζούσαμε μέ τίς οἰκογένειές μας στήν Αὐστραλία ἀπό τὴν μητέρα μας καί εἶχαμε πολύ λυπηθῆ πού ὁ ἀγαπημένος μας θεῖος ἦταν στά τελευταῖα του καί βρισκόμασταν μακριά του. Τόν περιποιόταν ἡ μητέρα μας καί ἡ ξαδέλφη μας Τσαμπίκα. Μάλιστα, τοῦ ἔψαλλαν τροπάρια καί ψαλμούς ἀπό τὴν θεία Λειτουργία. Κι ἐνῶ ἦταν σέ κῶμα, στό ἄκουσμα τῆς ψαλμωδίας χαμογελοῦσε εὐχαριστημένος!

Κοιμήθηκε εἰρηνικά χωρίς πόνους, στίς 11 Νοεμβρίου τοῦ 1974.

Σαράντα ἡμέρες μετὰ τὴν κοίμησή του, ὁ θεῖος μας Μανώλης Μηνέττος ἐπισκέφτηκε τὴν μητέρα μας καί τῆς εἶπε: «Εἰρήνη, εἶδα χθές τὴν νύχτα σέ ὄνειρο τόν ἀδελφό μας Σπύρο. Μοῦ εἶπε ὅτι κάθε βράδυ θυμιάζεις τό κρεβάτι του, κλαῖς καί παραπονιέσαι πού ἔφυγε καί σέ ἄφησε. “Πές τῆς Εἰρήνης”, εἶπε, “νά μὴν τό κάνη αὐτό πιά, γιατί μέ στενοχωρεῖ πολύ”».

Ἡ μητέρα μας ἔμεινε ἄφωνη! Κανείς δέν ἤξερε ὅτι θυμιάζει κάθε βράδυ τό δωμάτιο τοῦ ἀποθαμένου ἀδελφοῦ της Σπύρου καί κλαίει μιλώντας του. Αὐτό γινόταν μέ κλεισμένες πόρτες, ἀργά τό βράδυ πρὶν κοιμηθῆ.

Ἡ πεθερά μου Δέσποινα Μηλιοῦ, πού πέθανε σέ ἡλικία 100 χρόνων καί ὡς νεωκόρος πρόσφερε τίς ὑπηρεσίες της στοὺς Ἱερούς Ναούς τοῦ Γενναδίου, μᾶς εἶπε τά ἑξῆς: «Κάθε φορά πού ἀναβα τά καντήλια στόν Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας (εἶναι τό κοιμητήριό τοῦ Γενναδιοῦ) ἀναβα καί τό καντήλι στόν τάφο τοῦ ἀναγνώστη Σπύρου. Ἀρκετές φορές παρατήρησα νά μέ τυλίγη μία ἐξαίσια μυρωδιά πού ἔβγαινε ἀπό τόν τάφο του καί ὅταν ἔφευγα ἢ μυρωδιά μέ ἀκολουθοῦσε καί ἐρχόταν πίσω ἀπό τόν ὦμο μου μέχρι πού ἔφθανα στό σπίτι μου».

Από τά θεΐα σκηνώματα, ὅπου ἀναπαύεται ἡ ἁγία ψυχή του, ἄς πρεσβεύη καί γιά μᾶς καί τά παιδιά μας, γιά τήν Πατρίδα μας καί γιά τήν Ἐκκλησία μας!

Αἰωνία του ἡ μνήμη. Ἀμήν.

1. Ὁ βίος γράφτηκε ἀπό τόν ἀνηψιό του Κωνσταντῖνο Μηνέττο.

[Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο: [«Ἀσκητὲς μέσα στόν κόσμο», Γ' τόμος, Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον \(Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος\) Μεταμόρφωσης Χαλκιδικῆς\]](#)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: enromiosini.gr)